

de Volkskrant**REPORTAGE**

‘Wat is nou belangrijker: het klimaat redden of een stadsgezicht beschermen?’

Vrijwel nergens in Nederland wordt het zichtbaar plaatsen van zonnepanelen op erfgoed toegestaan. Nijmegen is vooralsnog de grootste stad die breekt met dit beleid. Maar het plaatsen van panelen is aan strikte regels gebonden – allicht te strikt.

Pieter Hotse Smit 6 februari 2023, 13:00

Olaf Michielse (l), Hilde van Houdt en Ed Aerts (r) staan voor hun woningen waar ze zonnepanelen op willen hebben. Bij de huizen op de achtergrond mogen de panelen wel. Beeld Marcel van den Bergh / de Volkskrant

Klaar voor de toekomst is het tochtige monument van Pick de Jong in

V
Live

≡
Editie

🕒
Net binnen

🔍
Zoeken

≡
Rubrieken

hij waarschijnlijk wel een eerste grote stap zetten. Als het aan het Nijmeegse college ligt kan hij straks zijn hele stroomrekening wegstrepen door op zijn schuine dak achttien zonnepanelen neer te leggen. Te zien voor iedereen die er op de Ubbergseveldweg langsloopt.

Dat is best bijzonder op een monument. Want vrijwel nergens in Nederland wordt het zichtbaar plaatsen van panelen op erfgoed nog toegestaan. Nijmegen is vooralsnog de grootste stad die breekt met dit conservatieve beleid voor monumenten en beschermde stadsgezichten. Uitzonderingen zoals Rheden, Zaltbommel, Doesburg en Leiden daargelaten, is het plaatsen van panelen alleen toegestaan als ze niet te zien zijn vanaf de straat. Op platte daken van herenhuizen, bijvoorbeeld, of op schuine daken aan de achterzijde.

Verrommeling

‘Vanwege de hoge energiekosten’ en ‘duurzame ambities’ wil verantwoordelijk wethouder Tobias van Elferen (D66) met dit beleid breken, schrijft hij in het voorstel dat in maart voorligt in de gemeenteraad. ‘Dat doen we met maatwerk, zo mooi mogelijk en zonder het erfgoed te beschadigen’, laat hij desgevraagd weten. ‘Daarmee willen we in de oudste stad van Nederland laten zien dat je meer met monumenten kunt dan je denkt.’

De stap van Nijmegen sluit aan bij de nieuwe visie van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Drie jaar geleden zwakte hij zijn conservatieve koers tegen de verrommeling van erfgoed iets af. Sinds 2020 moedigt de dienst, ‘uit maatschappelijke noodzaak’, gemeenten aan om te onderzoeken hoe ook erfgoed kan bijdragen aan verduurzaming.

Om alsnog verrommeling te voorkomen, stelt de gemeente Nijmegen strikte eisen. Even verderop van de monumentale school ligt op tafel in het jarendertighuis van Ed Aerts in de Borneostraat het ambtelijk document met criteria. En dat baart zorgen achter de gevels van het beschermde stadsgezicht dat de Borneostraat is. ‘Als ik geluk heb, kan ik straks één paneel kwijt’, zegt Aerts’ buurman Olaf Michielse, die is

Kunst versus honger

Zo mogen op het puntige geveldeel dat bij Michielse uit het schuine dak steekt geen panelen komen, omdat dit niet voldoet aan het criterium dat de panelen 'in een aaneengesloten vlak, met regelmatige rangschikking' moeten liggen. Ook moeten de panelen op 'voldoende afstand' komen van dakranden en dakkapellen, die ze in dit stuk van de Borneostraat allemaal hebben en nog dicht bij de dakgoot ook.

Hilde van Houdt woont sinds 1986 aan de Borneostraat en deed in 2018 als een van de eersten bij de gemeente een vergeefse poging zonnepanelen te krijgen op haar huis. Ze bleef daarna bij de gemeente aandringen op soepeler regelgeving en is nog niet tevreden. 'Wat is nou belangrijker', vraagt zijn buurvrouw ze zich aan tafel bij Aerts af: 'Het klimaat redden of een stadsgezicht beschermen? Dit beleid is nog steeds alsof je kunst voor aan de muur koopt, terwijl je kinderen honger hebben.'

Michielse maakt zich ook zorgen over de eis die aan de kleur van de panelen wordt gesteld. De gemeente wil namelijk dat op de rode dakpannen rode panelen komen. 'In Leiden moest dit ook, maar daarvan zagen ze af toen die helemaal niet leverbaar bleken', hoorde hij van een vriend die er woont. 'Ik snap niet dat Nijmegen dit nu dan weer wil.'

Dure hobby

Als de koekjes die Aerts serveert zijn weggespoeld met koffie, zakt de hoop op stroom oogsten uit eigen zonnepanelen naar een dieptepunt. Van Houdt somt nog maar eens op waar alle goede wil om zonnepanelen te plaatsen vandaan komt: ze zijn vóór de Groningers, ze zijn tegen Poetin, en ze willen hun oude huizen beter achterlaten voor een volgende generatie. 'Qua verduurzaming hebben we alles aan onze huizen al gedaan', zegt Michielse. 'Op zich al een dure hobby, maar zonder zonnepanelen zit een warmtepomp er echt niet in.' En dus bekruipt Aerts soms de vraag: 'Moet ik niet toch verhuizen naar een plek waar het wél allemaal kan?'

Na een rondje bellen, blijkt dat er wat teveel is gesomberd aan de tafel bij Aerts. Zo blijkt Soluxa, een start-up die is ontstaan op de Radboud Universiteit Nijmegen, de gevraagde zonnepanelen in terracottakleur binnen drie maanden te kunnen leveren, laat oprichter Lourens van Dijk weten. De kosten liggen grofweg 20 procent hoger en de stroomopbrengst door de kleurcoating zo'n 15 procent lager, maar zegt Van Dijk: 'Dat is vergelijkbaar met panelen van een paar jaar geleden'.

Misverstand en uitleg

De gemeente Nijmegen is verrast door de mineurstemming aan de Borneostraat. En passant stuurt de woordvoerder van de wethouder een bewerkte foto van het rijtje van Aerts, Van Houdt en Michielse. Op de meeste huizen kunnen de bewoners negen panelen kwijt, is erop te zien. Maar inderdaad: het puntige, uitstekende geveldeel bederft de pret voor Michielse. 'Het is maatwerk, maar voor velen is er een oplossing'.

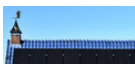
De gemeentewoordvoerder wil ook een misverstand wegnemen: niet alle burens hoeven mee te doen om tot een 'aaneengesloten vlak te komen'. Het gaat erom dat hetzelfde type huizen in een straat of rijtje hetzelfde patroon aanhouden. De gemeente is blij dat de verwarring nu aan het licht komt en zegt dit 'mee te nemen in de communicatie'.

Aan tafel bij Aerts zijn ze nog onwetend over de plaatselijke opklaringen boven hun dossier als ze bespreken hoe ze de gemeente gaan benaderen met hun ongenoegen over het zonnebeleid. Om Aerts en consorten een ergerlijke telefonische wachtrij te besparen, hierbij bericht van de wethouder: zijn ambtenaren nemen contact met jullie op om het beter uit te leggen.

Door de redactie geselecteerd

Zonnepanelen waren populair in 2022: half miljoen nieuwe aansluitingen op woningdaken erbij

TNO: 'Voor huishoudens blijven zonnepanelen komende jaren een zeer aantrekkelijke investering'

'Volledig stroomnetonafhankelijk' zijn? Deze mini-energiecentrale maakt het helaas niet waar

Topverhalen vandaag

13:36 UUR

Schiphol heeft te vroeg gejuicht: luchthaven wil voor meivakantie opnieuw reizigerslimiet

13:36 UUR

Live: Nederland wil nieuwe munitie leveren, overweegt training Oekraïense piloten • Gasprijs daalt naar laagste niveau in zeventien maanden

10:29 UUR

Hof: etnisch profileren Marechaussee is discriminatie op grond van huidskleur

11:59 UUR

Ford grijpt in Europa hard in op weg naar een elektrische toekomst: 3.800 banen verdwijnen

11:48 UUR

Live: Na bijna 200 uur nog steeds mensen levend onder het puin vandaan gehaald

09:30 UUR

Economie trekt weer aan in Nederland, geen angst meer voor recessie

05:00 UUR

Europese Commissie wil dat nieuwe trucks en touringcars 90 procent schoner zijn in 2040

05:00 UUR

Slavernij, plundering, en wat nog meer? Twaalf IS-vrouwen horen voor de rechter waarvan ze worden beschuldigd

14-2-2023

Flexwerkers met baanzekerheid zijn in opmars, zien CBS en TNO

13-2-2023

Rapport: Uefa verantwoordelijk voor chaos bij Champions League-finale

ANALYSE

Wat zijn dat voor ufo's die de VS neerhalen? De verwarring is groot

POSTUUM RUURT HAZEWINKEL (1929–2023)

Voor Nederlands eerste activistische aandeelhouder waren beursgrafieken een soort religie

BEST GELEZEN

[MEER >](#)

- 1 Het stille verzet van Marioepol: 'Geen stad in Oekraïne heeft zo'n hel overleefd'
- 2 Lees hier het belangrijkste nieuws over de oorlog in Oekraïne van maandag 13 februari terug
- 3 Moskou lijkt 'onvoorspelbare' Prigozjin en zijn Wagner-leger naar tweede plan te dirigeren
- 4 Live: Nederland wil nieuwe munitie leveren, overweegt training Oekraïense piloten • Gasprijs daalt naar laagste niveau in zeventien maanden
- 5 Hoe kwam U2 uit bij deze drummer van Krezip? 'Bram is gewoon heel goed'

[MEER TOPVERHALEN VANDAAG >](#)

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

[Tip hier onze journalisten](#)

Algemeen

[Contact met de redactie](#)[Contact met de klantenservice](#)

Live

Editie

Net binnen

Zoeken

[Abonnementsvoorwaarden](#)

[Gebruiksvoorwaarden](#)

[Cookiebeleid](#)

[Privacy-instellingen](#)

[Auteursrecht](#)

[Colofon](#)

Service

[Klantenservice](#)

[Mijn account](#)

[Vakantieservice](#)

[Adverteren](#)

[Losse verkoop](#)

Meer de Volkskrant

[Abonneren](#)

[Nieuwsbrieven](#)

[Digitale krant](#)

[Webwinkel](#)

[Puzzels](#)

[RSS-feeds](#)

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Android apps](#)

[iOS apps](#)

Navigeer

[Columnisten](#)

[Recensies](#)

[De Volkskeuken](#)

[Archief](#)

Op alle verhalen van de Volkskrant rust uiteraard copyright.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@volkskrant.nl.

© 2023 DPG Media B.V. - alle rechten voorbehouden